

*Др Сиван Шојоров, редовни професор
Правној факултету у Новом Саду*

РЕАФИРМАЦИЈА ДОДАТНИХ (ДОПУНСКИХ) УПЛАТА У ПРАВУ ПРИВРЕДНИХ ДРУШТАВА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ*

Сажетак: У раду се даје приказ развоја законској регулацији додатних уплата у Србији, од Трговачкој закона за Краљевину Југославију из 1937. године до данас. У уводном делу рада аутор указује на њихов карактер, привредну сврху и значај додатних уплата у друштвима с ограниченом одговорношћу, али и на неадекватни третман овој институцији у законима, њиховој и судској пракси. У Закону о предузећима из 1988. године као и у Закону о привредним друштвима из 2004. године додатне уплате уопште нису биле регулисане, док су у Закону о предузећима из 1996. године, као и у најновијем Закону о привредним друштвима из 2011. године, оне регулисане, али с бројним слабостима и отвореним питањима. Кроз критички приказ досадашње законодавне регулације, аутор указује на основне карактеристике додатних уплата у праву Републике Србије, напредујући такође с обзиром на која се приликом примене решења из новог закона могу очекивати.

Кључне речи: друштво с ограниченом одговорношћу, додатне (допунске) уплате, њихово право, природа и сврха додатних уплата, законско регулисање, недоследност и слабости законској регулацији

* Овај рад је сачињен у оквиру научно-истраживачког пројекта „Хармонизација српског и мађарског права са правом Европске уније и прекогранична сарадња“ Правног факултета у Новом Саду и Правног факултета у Сегедину.

1. Уводне напомене

У праву привредних друштава додатне (допунске)¹ уплате чланова друштва с ограниченом одговорношћу имају значајно место. Као извор сигурног додатног финансирања друштва, додатне уплате представљају неку врсту *stand-by* капитала који се, зависно од потреба и околности, може, али не мора користити. Када се томе дода чињеница да се додатне уплате, по правилу, члановима друштва враћају када та средства друштву више нису неопходна, јасно се види да је то у суштини најповољнији облик спољњег финансирања друштва. На основу њега друштво стиче додатна средства у тренутку када су му потребна, без повећања основног капитала, тј. без трајног везивања додатног новца чланова друштва и без трајног повећања билансне пасиве друштва. У питању је специфичан институт који се на уговорној основи може успоставити и код друштава лица, али је он своју пуну афирмацију и реални смисао нашао тек код друштва с ограниченом одговорношћу.

И поред несумњивог значаја, институт додатних уплата је у нашој земљи до сада био доста занемарен. Разлози за то су по свој прилици различити, али су вероватно најзначајнији они који се тичу недовољног познавања и разумевања овог института, посебно његовог правног карактера и привредне сврхе.

У том смислу може се, најпре, констатовати да ни сам законодавац није до сада довољно добро разумео карактер и значај додатних уплата, понекад чак ни потребу њиховог постојања. О томе јасно сведочи неадекватан, недоследан, па и противречан развој законског регулисања овог института у нашој земљи од тренутка доношења Закона о предузећима из 1988. године па до данас.

Недовољно поклањање пажње овом институту од стране законодавца имало је за директну последицу недовољно коришћење овог института у пракси. Како је за његово коришћење потребно не само да се законом предвиди могућност његовог постојања, већ и да се његова примена предвиди оснивачким актом друштва, то се и сасвим летимичним прегледом ових аката лако може установити да су додатне уплате, у аутономној пракси друштава с ограниченом одговорношћу у нашој земљи, пре редак изузетак него редовно правило.

Овакво стање у законској и аутономној регулативи пратила је на одговарајући начин и судска пракса. Судских спорова о додатним уплатама практично и нема, па тиме ни креативног доприноса судова разјашњењу

¹ До доношења Закона о привредним друштвима из 2011. године овај институте је у новијем праву Републике Србије био познат под именом „додатне уплате“, како га је назвао Закон о предузећима из 1996. године. У овом раду ће се користити назив “додатне уплате”, у складу с важећим законом.

бројних и занимљивих правних питања која се у вези са додатним уплатама у друштвима с ограниченом одговорношћу јављају. Судска пракса је, иначе, у упоредном праву до сада значајно доприносила како изградњи института допунских уплата, тако и разјашњењу бројних спорних питања која су се у вези са допунским уплатама појављивала.

Конечно, ни правна теорија није овом институту поклањала дужну пажњу. Изузимајући пар чланака², институт додатних уплата је само укратко приказиван у општим делима о привредним друштвима (уџбеници, коментари закона) без подробније анализе правних односа који се при постојању додатних уплата јављају.

2. Појам и сврха

Додатне (допунске) уплате се најједноставније могу дефинисати као новчани износи које чланови друштва са ограниченом одговорношћу уносе у друштво на основу посебне одлуке скупштине друштва, а у складу са уговором о његовом оснивању.

Додатне уплате су, дакле, увек *новчаног карактера*. Утврђивање обавезе на име додатних уплата у стварима и правима није могуће, јер би се то противило самој природи овог института.

Институт додатних уплата представља значајну *специфичност* права друштава са ограниченом одговорношћу. Већ је напоменуто да у друштвима лица чланови могу уговорити најразличитије обавезе према друштву, па и накнадне, додатне уплате. С друге стране, међутим, додатне уплате не постоје код акционарског друштва, које представља типично друштво капитала. Код друштва са ограниченом одговорношћу, напротив, захваљујући присутности одређених персоналних момената у њему, овакав институт је не само могућ већ и познат и признат у правима многих земаља.

Додатне уплате се, надаље, суштински *разликују од улога* чланова друштва. Док се уношењем улога чланова образује основни капитал друштва, дотле се уношењем додатних уплата не повећава основни капитал већ се само увећава укупна имовина друштва. По основу додатних уплата се ни улози чланова не повећавају, будући да се оне не уносе у основни капитал друштва. Према томе, додатне уплате не само да не представљају облик повећања основног капитала друштва, већ не представљају ни облик повећања улога члана друштва.

² В. у том смислу три наша рада и то: “Допунске уплате чланова друштва са ограниченом одговорношћу», Правни живот, 11/2001; „Обавеза допунских уплата и додатних улога у друштву с ограниченом одговорношћу“, Зборник радова Правног факултета у Новом Саду, 2006, с. 289-300; и: “Допунске уплате или додатни улози чланова друштва с ограниченом одговорношћу?”, Правни живот, 11/2006.

Исто тако, додатна уплата не утиче директно ни на удео члана, будући да се његова вредност одређује према вредности улога. И заиста, ако се дододатне уплате врате, што је најчешће случај, оне нису трајно увећале ни вредност имовине друштва, па тиме ни стварну вредност удела. Међутим, додатне уплате, које трајно остају у имовини друштва, ипак *йосредно уйичу на вредности удела*, јер повећавају вредност укупне имовине друштва, па тиме и реалну вредност удела, без обзира што се основни капитал друштва не повећава. Па ипак, и у том случају нема директне везе између вредности додатне уплате члана и повећања реалне вредности његовог удела. Додатне уплате увећавају вредност укупне имовине друштва и тиме сразмерно увећавају реалну вредност свих удела, како члана који је извршио додатну уплату, тако и свих других чланова, па и чланова који уопште нису имали обавезу додатне уплате или су је имали у сразмерно већем или сразмерно мањем обиму од односа сразмере њихових удела према уделима других чланова друштва.

На основу додатне уплате члан не стиче *никаква нова чланска йрава*. Његов улог у основни капитал друштва се не повећава, као ни његов удео у друштву (у управљању, подели добити и др.). Додатне уплате улазе у састав тзв. додатног (допунског) капитала, који се на основу њих образује у друштву, поред основног капитала. Вредност појединачне додатне уплате сваког члана је од значаја само у случају враћања додатних уплата. Тада се оне враћају у одговарајућим износима, одн. у одговарајућој сразмери према вредностима које су додатне уплате сваког члана имале приликом њиховог уношења у друштво.³

Од додатних уплата које су за чланове обавезне (када се на основу уговора о оснивању друштва донесе одговарајућа одлука скупштине друштва о томе) треба разликовати *добровољне уйлаије* тј. уплате на које се члан слободно обавезао или их слободно врши, као што су напр. опрост дуга према друштву, новчани поклони друштву и слично. За овакве добровољне уплате не важе правила о додатним уплатама, већ правила о одговарајућем правном послу (опроштају дуга, поклону и др.). По својој природи овакве обавезе члана нису друштвеноправног (компанијскоправног) већ искључиво облигационоправног карактера.

Исто тако неопходно је разликовати додатне уплате од *сийоредних чинидби*. Ове чинидбе по своме предмету могу бити различите (напр. испорука робе друштву, пружање услуга друштву, вршење послова за друштво и сл.) док су додатне уплате увек новчаног карактера. Оне не представљају никакво улагање члана у имовину друштва, па се као ни добровољне упла-

³ Упор. Beck, GmbH-HB, Hense/Jung/Schwaigert, с. 300, München, 1995.

те, не могу водити у пасиви друштва.⁴ Поред тога споредне чиндбе се утврђују за једног или више конкретних чланова друштва, независно од вредности њихових улога одн. удела, док се додатне уплате у начелу утврђују за све чланове, и то по правилу сразмерно вредности њихових улога.⁵ У нашој правној теорији, међутим, изражен је и став да додатне уплате представљају само посебну врсту споредних чинидби.⁶

Конечно, додатне уплате треба разликовати и од *џојзјмица* чланова друштву. Мада се зајмови (одн. кредити), као и додатне уплате, воде у пасиви друштва, они представљају различите правне односе између друштва и чланова. Односи по основу зајма се просуђују искључиво по основу уговора о зајму, као и одговарајућих законских норми о овом уговору, што између осталог значи да је враћање зајма слободно, без ограничења која прописује закон за враћање додатних уплата. Због тога је изузетно важно да се у конкретном случају утврди да се заиста ради о зајму, а не о субвенцији коју је члан дао друштву.⁷

На основу додатних уплата образује се у друштву *додаџни* (*доџунски*) *каџиџал*. Он постоји поред основног капитала и од њега се суштински разликује. За додатни капитал, а с обзиром на природу додатних уплата, важе другачија правила од оних која важе за образовање и одржавање одн. повећање и смањење основног капитала. За разлику од основног капитала, додатни капитал се не уписује у регистар, као што се не уписује ни његово повећање или смањење. Додатни капитал не служи заштити интереса поверилаца друштва, као што служи основни капитал, па за њега не важи ни принцип одржавања вредности. Из истог разлога додатни капитал може бити било које вредности, његова номинална вредност није законом прописана. Надаље, док се обавеза уплате улога не може одложити (преко рока утврђеног законом и уговором о оснивању) нити се члан те обавезе може ослободити, дотле је то код обавезе додатне уплате могуће. Исто тако додатна уплата се може члану вратити, док је враћање улога забрањено, одн. може се извршити само повраћај новчаног износа на терет дела улога након спроведеног поступка смањења основног капитала друштва.

Сврха постојања додатних уплата је изразито економске нарави. Кроз предвиђање права друштва да утврди обавезу додатне уплате својим члановима, ствара се сигурна "резерва капитала" друштва, без његовог непотребног "заробљавања" у оквиру основног капитала друштва. У тренутку оснивања друштва није лако предвидети како ће друштво

⁴ Sudhoff, Der Gesellschaftsvertrag der GmbH, München, 1969, с. 136.

⁵ Ibidem.

⁶ Васиљевић, Коментар Закона о предузећима, Београд, 1996. С. 317

⁷ Sudhoff, op. cit. с.136.

стварно пословати и колики ће му капитал заиста требати. Лоша процена у том погледу може довести до озбиљније подкапитализације или прекапитализације (надкапитализације) друштва. Због тога се предвиђањем додатних уплата оснивачким актом друштва капитал, на који се евентуално додатно рачуна, неће кроз улоге ни уносити у друштво, будући да друштву можда неће ни затребати. Уколико међутим затреба, скупштина друштва увек може донети одлуку о додатним уплатама у складу с уговором о оснивању друштва, увлачећи на тај начин потребну вредност додатног капитала у друштво. Уколико не, тај резервни капитал друштва ће се и даље налазити код чланова, који га могу користити према својим стварним потребама. Додатне уплате тако обезбеђују праву меру капитализације друштва. Како, међутим, унета средства по основу додатних уплата нису везана, престанком потребе за њима она се једноставно враћају члановима друштва.

Додуше, докапитализација друштва се може остварити и кроз повећање основног капитала, али је успешност тог поступка неизвесна, будући да чланови друштва нису обавезни да са додатним улозима у њему учествују, док је њихово учешће у капитализацији друштва кроз додатне уплате, уколико су оне предвиђене уговором о оснивању друштва, обавезно. Поред тога, додатне уплате се, као што је речено, по правилу враћају члановима друштва, док се нови улози у основни капитал при његовом повећању трајно везују у друштву и њихов повраћај члановима друштва је искључен.

Друга важна специфичност докапитализације кроз додатне уплате је у томе, што те уплате не улазе у основни капитал друштва, нити увећавају вредност удела чланова. Због тога и важи правило да се додатне уплате по правилу враћају, у друштву се задржавају само док су потребне. Њихов повраћај члановима није повезан са смањивањем основног капитала друштва, још мање са исплатом добити члановима. Напротив, враћање додатних уплата није ништа друго до извршење облигационе обавезе друштва према члановима, па не зависи од позитивног пословања друштва. Исто тако враћање додатних уплата је ослобођено и било каквог пореског оптерећења које, иначе, прати исказану и исплаћену добит.

3. Развој законодавног регулisaња

Додатне (допунске) уплате су настале заједно с настанком друштва с ограниченом одговорношћу. Као што је познато, овај облик привредног друштва није изнедрила пракса, као што је то случај са свим другим организационим облицима привредних друштава, већ је настао „из главе законодавца“, Оно је, као што је, по легенди, Атина произашла из главе

Зевса.⁸ настало доношењем Закона о друштвима с ограниченом одговорношћу Немачке.⁹ Било је то у време у којем је акцијско право већ увелико било потпуно изграђено, а у више земаља и успешно кодификовано.

Већ у основном тексту поменутог закона регулисан је и институт додатних (допунских) уплата.¹⁰ Врло брзо након доношења овог закона, законско регулисање друштава с ограниченом одговорношћу се по немачком узору ширило Европом. Упоредо с тим ширило се и регулисање института додатних уплата. Овај нови тип привредног друштва прихваћен у аустријском, швајцарском, француском, и другим континенталним правима, а у специфичном облику и у енглеском праву. У релативно кратком временском периоду, законско уређивање друштава с ограниченом одговорношћу (тима најчешће и института додатних уплата у њима) се проширило и изван Европе, да би већ у првој половини двадесетог века норме о друштвима с ограниченом одговорношћу постале битан део права привредних (трговачких) друштава у целом свету.

У нашем праву додатне уплате се по први пут спомињу у Трговачком закону за Краљевину Југославију из 1937. године. У том закону додатним уплатама су посвећена три члана.¹¹ Према одредбама овог закона „накнадне доплате“, како их је овај закон називао, могле су бити предвиђене правилима друштва и то тако да обухватају све, или само неке чланове.¹² Ове доплате су морале бити правилима двоструко ограничене и то на одређено време и на одређени износ према сразмери преузетих основних улога чланова. Уколико ова ограничења нису била предвиђена, одредбе о накнадним доплатама нису производиле правно дејство.¹³ Предвиђеност накнадних доплата правилима друштва стварало је само правни основ за њих, а одлукама („закључцима“) скупштине се стварала конкретна обавеза чланова друштва на накнадну доплату. Ако правилима није било другачије одређено, накнадне доплате су се могле захтевати само од свих обавезаних чланова друштва и само у сразмери са преузетим основним улозима.¹⁴ Обавезани члан друштва, иначе, није могао своју обавезу накнадне доплате пребити својим потраживањем према друштву. Ако је члан друштва у доцњи са накнадном доплатом примењивале су се одредбе које важе за доцњу са

⁸ Wiedemann, Gesellschaftsrecht, München, 1969. с. 219.

⁹ Закон о друштвима с ограниченом одговорношћу Немачке (Gesetz betreffend der Gesellschaften mit beschränkter Haftung) је донет 1892. године

¹⁰ Овај закон је додатне (допунске) уплате, под називом „Nachschüsse“, регулисао највећим делом у пар. 26,27,28,30 и 31.

¹¹ В. чл. 437-439 Трговачког закона за Краљевину Југославију из 1937.године.

¹² Чл. 437 ст. 1 овог закона.

¹³ Чл. 437 ст. 2 истог закона.

¹⁴ Чл. 437 ст. 3 истог закона.

уплатом (уношењем) основног улога.¹⁵ Накнадне доплате су се, иначе, могле вратити члановима уколико нису биле потребне за покриће губитка основног капитала („основне главнице“) по билансу.¹⁶

Како, међутим, овај закон, мада донет, никада није ступио на снагу, то ова решења нису нашла своју примену у пословној пракси, па се нису могла проверавати ни у судској пракси.

Са поновним увођењем привредних друштава у наш правни систем крајем осамдесетих година прошлог века отворила се и могућност за регулисање института додатних уплата. Та могућност у Закону о предузећима из 1988. године није, међутим, искоришћена. Штурим нормама овог закона нису била регулисана бројна важна питања правног положаја друштва с ограниченом одговорношћу, а међу њима ни додатне уплате.

Закон о предузећима из 1996. године представља у погледу института додатних уплата значајну прекретницу у савременом праву привредних друштава у Републике Србије. Овим законом су додатне уплате, под називом „допунске уплате“ уређене на доста успешан начин, и поред извесних замерки које су се том регулисању могле ставити. Законом је тако било предвиђено да скупштина чланова друштва с ограниченом одговорношћу може утврдити обавезу допунских уплата (термин који је овај закон користио за додатне уплате) за чланове друштва и висину тих уплата али само ако је уговором о оснивању друштва то предвиђено. Јасно је било прецизирано да допунска уплата не увећава улог и удео члана, као ни основни капитал, а да се одређује сразмерно улозима.¹⁷ Члану друштва није била дозвољено да обавезу допунске уплате пребије потраживањем према друштву. У случају доцње са допунском уплатом примењивале су се одредбе које важе за доцњу при уплати улога, али је уговором о оснивању друштва могло бити и другачије регулисано.¹⁸ Члановима друштва су се допунске уплате које не служе за покриће основног капитала у случају губитка могле вратити, али не пре истека рока од 30 дана од дана објављивања одлуке о враћању. Надаље, допунске уплате се нису могле вратити пре потпуне уплате улога. Коначно, враћене допунске уплате су се третирали као да нису ни биле уплаћене.¹⁹

Након овако достигнутог солидног нивоа законског уређивања додатних уплата, доношењем Закона о привредним друштвима из 2004. године долази до неочекиваног нестанка законске регулативе о њима. Што

¹⁵ Чл. 438 ст. 1 истог закона.

¹⁶ Чл. 439 ст. 1 истог закона.

¹⁷ В. чл. 345 ст. 1-3 Закона о предузећима из 1996. године (ЗОП).

¹⁸ Чл. 347 ЗОП из 1996. године.

¹⁹ Чл. 348 ст. 1-3 истог закона.

је још чудније, уместо додатних уплата, као познатог и признатог института права друштва са ограниченом одговорношћу, овим законом су били регулисани само тзв. „допунски улози“, што је изазвало додатну конфузију и неразумевања. Саме допунске уплате се у тексту овог закона и не помињу.

Шта су додатни улози није било сасвим сасвим јасно ни при доношењу закона, а ни током његовог важења. Ипак, нормативним и системским тумачењем морало би се доћи до закључка да је интенција законодавца била да додатне улоге третира као улоге, тј. као посебну врсту специфичних улога. Додатни улози би тако представљали улоге које су чланови друштва на основу сопствене одлуке дужни да унесу у друштво, ако је могућност доношења такве одлуке предвиђена уговором о оснивању или уговором чланова друштва. За разлику од додатних уплата које су увек новчаног карактера, додатни улог може бити вредност у новцу али и у стварима и правима, па и извршеном раду и пруженим услугама. Због тога за њега важе исте норме као и за редован улог. Додатни улози, за разлику од додатних уплата, увећавају вредност улога члана. С обзиром на принцип јединствености удела, додатни улог увећава удео члана сразмерно својој вредности. За разлику од додатних уплата, додатни улози утичу и на чланска права члана, будући да увећавају његов удео у друштву. Као и сви други улози и додатни улози улазе у основни капитал друштва (тзв. "везани капитал") увећавају удео члана и без посебног поступка смањења основног капитала не могу бити враћени члановима друштва.

Како се види, Закон о привредним друштвима из 2004. године је не само пропустио да уреди допунске уплате, већ је уношењем „додатних улога“ као могуће алтернативе додатним уплатама (будући да је и додатне улоге регулисао као потенцијално обавезујући облик докапитализације друштва) унео потпуну конфузију у овој области. Како, међутим, додатни улози немају добре особине додатних уплата, већ се као и сви други улози „заробљавају“ у оквиру основног капитала друштва, они нису могли пружити оне погодности које имају додатне уплате па се у пракси привредних друштава скоро уопште нису јављали.

4. Ново законско регулисање

Доношењем Закона о привредним друштвима из 2011. године институт додатних уплата доживљава своју пуну реafirмацију.

Законом је тако предвиђено да се оснивачким актом друштва са ограниченом одговорношћу (али и одлуком скупштине друштва!?) може утврдити обавеза чланова друштва да изврше додатне уплате друштву сразмерно

но висини свог удела у друштву, мада се оснивачким актом или одлуком скупштине друштва може одредити и другачија сразмера.²⁰

Додатне уплате су јасно дефинисане као уплате у новцу којима се не повећава основни капитал. Одлука скупштине којом се утврђује обавеза на додатне уплате доноси се једногласно. Ипак, оснивачким актом за доношење те одлуке се може предвидети да је довољна одређена већина гласова (укључујући и обичну већину), али тада та одлука обавезује само чланове који су за њу гласали.²¹ Овај изузетак, међутим, умногоме доводи у питање основни смисао допунских уплата због чега ће сигурно бити предмет оспоравања.

За извршење обавезе додатне уплате члан друштва одговара друштву као за обавезу уплате уписаног (уговореног) улога. Ако члан друштва пренесе свој удео пре извршења обавезе на додатну уплату, одговараће солидарно са стицаоцем удела за ту обавезу у периоду од три године од дана регистрације преноса удела.²²

Законом је предвиђено и право абандона. Члан друштва који је у целости унео свој улог, може се ослободити обавезе додатне уплате ако у року од 30 дана од дана доспелости те обавезе овласти друштво да прода његов удео у поступку јавног надметања или на други начин. По одређеним условима ако оваква продаја не успе, скупштина може у року од 180 дана од дана истека прописаног, односно одређеног или уговореног рока донети одлуку о искључењу тог члана из друштва без права на накнаду вредности његовог удела.²³ Штавише, у случају искључења по овом основу искључени члан друштва остаје у обавези према друштву на додатну уплату. Нема сумње да ће и овакве норме о абандону наићи на критике у стручној јавности.

Закон предвиђа да се додатне уплате начелно враћају члановима друштва. Ипак, оне се не враћају ако су неопходне за покриће губитака друштва или за намирење поверилаца друштва. У сваком случају додатне уплате се не могу вратити члану друштва пре уплате, односно уноса целокупног уписаног улога у друштво.

Нејасно је, међутим, зашто је законом предвиђено да се враћање додатних уплата члановима друштва врши „сходном применом одредаба овог закона о смањењу основног капитала друштва“.²⁴ На овај начин ства-

²⁰ Чл. 178 ст. 1 Закона о привредним друштвима Републике Србије из 2011. године (скраћено:ЗПД)

²¹ В. чл. 178 ст 2-5 ЗПД.

²² Чл. 179 ст. 1 и 2 ЗПД.

²³ В. чл. 179 ст. 3-5-ЗПД.

²⁴ В. чл. 180 ст. 3 ЗПД.

ри се не поједностављују већ се донекле поново компликују, будући да актуализују дилему да ли законодавац и приликом доношења новог закона до краја разумео природу додатних уплата.

Коначно, законом је регулисано да се у случају стечаја друштва, потраживање члана друштва по основу додатних уплата намирује тек након пуног намирења стечајних поверилаца друштва са припадајућим каматама.

У сваком случају, и поред приговора који се у погледу додатних уплата могу ставити, Закон о привредним друштвима из 2011. године представља значајну прекретницу у развоју овог института у праву привредних друштава Републике Србије. Остаје на судској пракси и правној науци да током примене нових решења разрешавају дилеме које ће нове законске норме неминовно отворити.

*Stevan Šogorov, Ph.D., Full Professor
Faculty of Law Novi Sad*

Reaffirmation of Additional (Supplementary) Payments in Company Law of Republic of Serbia

Abstract

Subject matter of this article is development of legal regulation if additional payments in Serbia, from 1937 Commercial Code of Kingdom of Yugoslavia till nowadays. In introductory part author underlines legal nature, commercial function and importance of additional payments in private companies, with downfalls in regulation, court and busyness practice. 1988 Enterprise Act and 2004 Company Act has no regulations at all regarding additional payments. 1996 Enterprise Act and 2011 Company Act have provisions on additional payments, but with numerous weaknesses and open questions. Though critical analyses author underlines basic characteristics of additional payments included critical issues which may be expected during application of new legislature.

Key words: private company, additional (supplementary) payments, legal regulation, weaknesses in legal regulations